

Infrastrukturdepartementet
Departementssekreterare
Filip Vestling

103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2019-10-31

Philip Thunborg

I2019/01809/E

Remissyttrande gällande betänkandet ”Moderna tillståndprocesser för elnät” (SOU 2019:30)

Företagarna har givits tillfälle att ge ett yttrande gällande rubricerat betänkande och lämnar följande synpunkter.

Bakgrund

Utredningen har enligt regeringens direktiv sett över regelverket för nätkoncessioner¹ så att det inte skapar osäkerhet eller sätter upp onödiga hinder för energiaktörer, samtidigt som övriga samhällsintressen ska skyddas. Utredningen har därmed lämnat förslag som ämnar att modernisera, förenkla och förbättra elnätsregelverket. Utredningen har fokuserat på fyra teman: koncessionsplikt och undantag från koncessionsplikt, en mer miljöbalkslig prövning och rättskraft, samredovisning av elnät och slutligen en studie av om nätnivåerna bör ändras.

Ställningstagande

Företagarna välkomnar denna utredning och anser att den är ett nödvändigt steg för rätt förutsättningar till ett fossilfritt och konkurrenskraftigt Sverige.

I Sverige sker elproduktionen och elkonsumtionen i hög utsträckning inte inom samma område, vilket är en utmaning för ett land som präglas av stora avstånd. Merparten av produktionen sker i norra delen av landet samtidigt som den största konsumtionen sker i södra Sverige. Elnätet är grundläggande infrastruktur som måste kunna säkra en tillförlitlig elförsörjning i hela landet, närhelst det behövs. Otillräcklig överföringskapacitet och ett ökat effektbehov ställer därmed höga krav på den svenska elnätsinfrastrukturen.

---

¹ Tillstånd för att få bygga och använda elektriska starkströmsledningar, 2 kap. 1 § ellagen (1997:857). Ägandet av sådana ledningar är däremot inte koncessionspliktigt. Det finns två typer av nätkoncession. Nätkoncession för linje avser en ledning med en i huvudsak bestämd sträckning. Nätkoncession för område är ett tillstånd att inom ett visst geografiskt område bygga och använda ledningar upp till en viss bestämd spänning, 2 kap. 2 §.

Bristande kapacitet i elnäten riskerar att kraftigt försämra tillväxtmöjligheterna i delar av landet, särskilt i de stora och i de växande städerna där behovet ökar till följd av bland annat nyetableringar och expansion av befintliga företag, bostadsbyggande samt omställning till fossilfrihet i industri och transportsektor. Även infrastrukturen i andra delar av landet drabbas givetvis också av ett eftersatt elnät.

Idag är ledtiderna från start till färdig infrastruktur oproportionerligt långa, vilket i en tid då elnäten är i stort behov av upprustning och utbyggnad utgör ett tillväxthinder. En stamnätsledning eller en regionnätsledning kan exempelvis ta cirka 10–15 år där omkring 10 procent av tiden utgör själva byggandet. Kortare handläggningstider och ett modernare system för nätkoncessioner är därför en viktig del i att elnäten ska kunna byggas ut för att möta klimatomställningen och samhällets utveckling. Trygg och stabil elförsörjning är avgörande för ökad tillväxt, jobbskapande och välfärd.

Utredningen innehåller flera förslag. Nedan följer de områden som Företagarna valt att lämna synpunkter på.

I syfte att förenkla reglerna om undantag liksom byggandet av ledningar och nät med obetydlig påverkan på miljön, elnätet och elmarknaden har utredningen sett över förordningen om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen. Företagarna instämmer i utredningens slutsats om att koncessionsplikten för starkströmsledningar bör behållas, likaså indelningen i nätkoncessioner för område och linje². Vi delar bedömningen att det inte finns anledning att konkurrensutsätta överföring av el och öppna upp för möjligheten att ha parallella elledningar från olika aktörer. Ett sådant scenario hade minskat förutsägbarheten i infrastrukturen och ökat kostnaderna för användarna. Att Energimarknadsinspektionen övervakar de regionala monopol som idag präglar elmarknaden och således verkar för skäliga elnätsavgifter är i mångt och mycket ett fungerande system.

Företagarna instämmer även i förslaget om att nätmyndigheten får bemyndigande att i föreskrifter fastställa undantag från kravet på koncessionsplikt. Detta kan röja de hinder som möjliggör överföring av förnybar elproduktion mellan anläggningar och byggnader, och således öka delningen av energi mellan exempelvis fastighetsägare eller näringsidkare.

Gällande förkortade ledtider i tillståndsprocesserna har Företagarna inga invändningar annat ett par synpunkter. För att förkorta ledtiderna bör ytterligare åtgärder genomföras för att förenkla domstolsprocessen kring tillstånd, exempelvis gällande förtur av ärenden samt tillfällen för yttrande. Vidare kan det även ske genom att myndigheternas processer förkortas, där särskilt Energimarknadsinspektionen och Lantmäteriets samverkan och handläggningstider kan effektiviseras.

---

² Nätkoncession för område och linje - Elnätet i Sverige är indelat i tre nivåer: transmissionsnät (tidigare stamnät), regionnät och lokalnät. Transmissions- och regionnät drivs med stöd av nätkoncessioner för linje, medan lokalnäten huvudsakligen drivs med stöd av nätkoncessioner för område. Transmissionsnätet ägs av staten och förvaltas av Affärsverket svenska kraftnät. Regionnätet ägs till största delen av de tre företagen Ellevio AB, Eon Energidistribution AB och Vattenfall Eldistribution AB. Lokalnäten ägs av cirka 160 företag av varierande storlek och ägandeformer. Ägarna utgörs av stat, kommun eller ekonomiska föreningar, pensionskapital, riskkapital och börsnoterade företag. I stort sett ägs hälften av region- och lokalnäten av stat, kommun eller ekonomiska föreningar och hälften är privatägda bolag.

Företagarna

Patrik Nilsson

Samhällspolitisk chef

Philip Thunborg

Analytiker